

година направиха една барака от ръждясали тенекии. Когато там се настани през пролетта на 1941 г. германската противосамолетна батарея, аз продължих да си правя всекидневната разходка, като смятах, че не върша нещо забранено, тъй като винаги там се тъпяха стотици любопитни люде.

Един ден, през април или май, бях спрял от един български офицер, който ме покани да се легитимирам /други хора почти нямаше, защото любопитството към германците беше вече преминало/, и аз се легитимирах. Тогавашната война с Съветския Съюз не беше още почнала, и на мода беше да се откриват английски агенти.

Изглежда че този офицер донесе за мене в Гестапо, и тая моя разходка, комбинирана с миналото ми и с досието ми от по-рано, стана главният опорен пункт на гестаповските подозрения.

Уплашен, че може да ми се скрои някакъв шантаж, аз престанах да ходя не само там, но се отказах изобщо от всякакви разходки и екскурзии, като се задоволих да правя потребната ми здравословна разходка, отивайки да се храня в семейството на съсобственика си.

За жалост и за срам - това ограничение съм принуден да си налагам и днес.

III

Третото нещо, което възмущаваше доста гестаповците /а сега и Вашите агенти в къщи/, е мое то ставане почти всяка нощ, към 4 часа, и следобедната ми почивка.

А работата се състои в следното. В 1919-20 г., през голямата транспортна стачка, аз лежах затворен в Търновската казарма. Условието бяха крайно тежки, а въвн от това, поради изолирането на другите членове от стачния комитет, върху мене надвиставащо подозираха, поради младостта ми - падна тежката задача да ръководя затворените в казармата около 1000 души стачници. След 3 месеца аз излязох от там, военният съд ме оправда, - но излязох с белодробна туберкулоза, която можах горе-долу да надвия, благодарение на силните си гърди, и все пак останах за цял живот с половин здраве, с безсъница и нощно изпотяване, и следобедна температура. Поради това аз съм принуден да ставам нощем - за да се измия и преоблека, а денем, след обед, почивам, като спущам завесата на прозореца си /о, колко подозрително!/, за да мога да заспя.

IV

Случаят с "Радио Юнион" трябва да е четвъртият опорен пункт на мое то досие.

Доколкото помня, през есента на 1942 г., на мене и писателя Павел Спасов бе предложено да правим художествени реклами за тая фирма. Казаха ни, че ни е препоръчал художникът Никола Тузсузов /адресът му може да вземете чрез Съюза на художниците/. Отначало не се разбрахме относно възнаграждението, но след няколко дни ни съобщиха, че приемат условието ни: по 500 лв. на реклама от 90-180 думи. Отказвайки да сътруднича на Германския научен институт - като германски пропаганден орган - макар дори и с превеждането на класици, аз се съгласих да пиша на една частна фирма, като "Радио Юнион" реклами за писалки, радиопарати, ножчета за бръснене и пр., като изрично поставих условие, че не искам нищо да превеждам, за да се предвардя от превеждане на нацистки пропагандни материали, предполагам, че чиновничката г-ца Цвяткова ще помни това.

Не си спомням добре, но струва миссе, че работата ми с "Р.Ю." не продължи повече от година, като минавах по цели месеци, без да ми се възложи реклама и без да стъпя там.